

**Plán environmentální
výchovy, vzdělávání a osvěty**

***ZŠ Vítězslava Háška
Odolena Voda***

Školní 200, Odolena Voda

Vypracovala: koordinátorka EVVO - Mgr. Jitka Skýpalová

Dlouhodobý školní plán EVVO

Dlouhodobým a hlavním cílem environmentální výchovy na naší škole je motivovat a vést žáky ke kladnému vztahu k přírodě, životnímu prostředí a kulturnímu dědictví.

Charakteristika školy

Jedná se o úplnou základní školu, která má 1. až 9. ročník, dvě až čtyři paralelní třídy v ročníku a dvě speciální třídy pro žáky s lehkým mentálním postižením. Žáci se vzdělávají podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání s motivačním názvem „Člověk přírodě, příroda člověku“.

Škola se nachází na okraji Malého Háje, v panelové zástavbě města Odolena Voda. V blízkém okolí je městská knihovna a sportovní hala. Kapacita školy je 850 žáků, do základní školy docházejí žáci z Odoleny Vody a také z okolních obcí i z Prahy. Dopravní obslužnost je velmi dobrá, je zajišťovaná autobusovou dopravou PID.

V budově školy je celkem ~~28~~ učeben, jedna počítačová učebna, tělocvična a malá tělocvična. K výuce slouží odborné učebny jazyků, přírodopisu, fyziky, chemie, hudební výchovy a dále cvičná kuchyňka, dílna. Žáci pečují o zeleň na školním pozemku u školy. V době vyučování i ve volném čase mají k dispozici nově zrekonstruované sportovní hřiště u školy. Pro potřeby výtvarné výchovy a kroužků slouží keramická pec. Všechny učebny jsou vybaveny počítači s dataprojektory nebo interaktivními tabulemi. Od roku 2015 je škola zateplena, došlo k výměně oken, byla zvětšena školní jídelna.

Škola se zaměřuje na čtenářskou gramotnost, jazyky, ekologii, pracuje podle pravidel Tvořivé školy. Nabízí volnočasové aktivity pro žáky. Během školního roku se v rámci výuky realizují různé projekty. Slouží k hlubšímu propojení mezipředmětových vztahů, k realizaci průřezových témat. Žákům je umožněn rozvoj jejich zájmů nabídkou volitelných předmětů, zájmových kroužků, pobytových kurzů. Třídíme odpad, provádíme sběr papíru, tetrapakových obalů od mléka, baterií, starých tužek a bylin.

Pedagogický sbor je stabilizovaný, spolupracující, kreativní a přístupný veřejnosti. Téměř všichni splňují pedagogickou i odbornou způsobilost. Od roku 2006 na škole působí koordinátor EVVO, který absolvoval specializační studium, účastní se vzdělávacích akcí v oblasti EVVO a jsou mu vedením školy vytvářeny podmínky pro jeho práci a zvyšování odborné úrovně. Výsledky plánování EVVO jsou začleněny do dokumentů školy.

Vzdělávací cíle a výstupy EVVO

Cílem EVVO je vytváření odpovědného vztahu člověka k životnímu prostředí a jednání, které je v dané situaci a daných možnostech co nejpříznivější pro současný i budoucí stav životního prostředí. Cílovými skupinami jsou žáci, pracovníci školy i rodiče žáků.

Cílů EVVO lze dosáhnout rozvíjením klíčových kompetencí, zejména v oblastech:

- vztah k přírodě
- vztah k místu
- ekologické děje a zákonitosti
- environmentální problémy a konflikty
- připravenost jednat ve prospěch životního prostředí.

EVVO napomáhá k rozvíjení těchto kompetencí:

- Kompetence k učení: využívání znalostí z přímého pozorování, vyhledávání a třídění informací, hledání a uvádění souvislostí mezi různými skupinami organismů i mezi základními ději v přírodě, rozvíjení zájmu o pozorování přírody.
- Kompetence k řešení problémů: navrhování různých variant řešení problémů životního prostředí, rozvíjení schopnosti diskutovat o problémech a hledat odpovědi na otázky, vyhledávání informací.
- Kompetence komunikativní: rozvíjení dovednosti vyslechnout odlišný názor a diskutovat o něm, obhájit svůj názor, objasnit přírodní zákonitosti, využívat odborné texty a materiály.
- Kompetence sociální a personální: vyhodnocování informací souvisejících se životním prostředím, získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti, rozvíjení schopnosti pomáhat si a respektovat ostatní.
- Kompetence pracovní: osvojení praktických dovedností pro chování a pobyt v přírodě, odpovědné nakládání s přírodními zdroji a odpady, dodržování zásad pravidel bezpečnosti práce a ochrany zdraví.
- Kompetence občanské: poznání přírodních a kulturních hodnot v okolí školy a bydliště, vnímání problémů životního prostředí z lokálního i globálního hlediska, odpovědné chování vůči přírodě i svému zdraví, aktivní účast při ochraně životního prostředí.

Náplň EVVO je především zařazena do jednotlivých předmětů. Pro průřezové téma Environmentální výchova není vytvořen samostatný vyučovací předmět, ale je integrováno do jiných vyučovacích předmětů či projektů.

Zařazení průřezového tématu EVVO do ŠVP:

Okruhy	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Ekosystémy (1)				Pda		Př	Př		
Základní podmínky života (2)					Pda	Z	Př		
Lidské aktivity a problémy životního prostředí (3)				Pda				Z AJ	Ov
Vztah člověka k prostředí (4)					Pda	Ov AJ	Vkz AJ		Z AJ

Stěžejní místo při plnění cílů EVVO zaujímá vyučovací předmět přírodopis. K jeho výuce používáme na 2. stupni ucelenou řadu učebnic „Ekologického přírodopisu“ s příslušnými pracovními sešity. Díky těmto učebním materiálům vedeme žáky k vnímání přírody a jejích zákonitostí v souvislostech. Přírodopis je vyučován v 6. – 8. ročníku 2. stupně s časovou dotací dvě hodiny týdně, v 9. ročníku jedna hodina týdně. Výuka probíhá většinou v odborné učebně přírodopisu. Na běžnou výuku ve vyučovacích hodinách navazují různé akce (např. exkurze, projekty). Do environmentálního vzdělávání se zapojuje i školní družina. Z velké části je plnění cílů EVVO na naší škole spojeno s účastí v mezinárodním programu Ekoškola, do kterého je naše škola zapojena od školního roku 2012/13.

Spolupráce školy

Škola informuje rodiče a veřejnost o své činnosti nejen v oblasti EVVO na webových stránkách, v místním tisku (časopis Odolen), prostřednictvím Ekoparlamentu a nástěnek. Pro rodiče i veřejnost pořádáme různé akce, např. Den Země, Vánoční jarmark, soutěžní odpoledne pro děti, sběr papíru, citrusové kůry, elektrických spotřebičů a baterií. Spolupracujeme s místní mateřskou školou, s městskou knihovnou, s městským úřadem a ZO ČSOP Vodolensis.

Technické a materiální podmínky

Pro jednotlivé aktivity jsou využívány třídy a odborné pracovny s odpovídajícím vybavením, případně prostory tělocvičny. Pomůcky v kabinetu přírodopisu průběžně doplňujeme o materiály z oblasti ochrany přírody a EVVO. Při hodinách jsou využívány časopisy Nika, Příroda, Naše Příroda, National Geographic. K dispozici máme množství materiálů vydaných ekologickým sdružením Tereza a z projektu Recyklohraní.

Aktivity školy

Environmentální výchova je na naší škole zajišťována především aktivní účastí na vzdělávacím programu Ekoškola. Cílem programu je, aby se žáci, učitelé i všichni pracovníci školy chovali ekologicky a ohleduplně ke svému prostředí, a to jak k životnímu prostředí, tak k prostředí ve škole. V rámci tohoto programu pracuje na škole Ekoparlament složený z žáků školy, pedagogů a provozních zaměstnanců. Ekoparlament se pravidelně schází a zjišťuje stav školy v oblastech odpady, energie, voda, prostředí školy a šetrný spotřebitel. Potom na základě svých zjištění vytváří plány činností, které obsahují konkrétní návrhy, jak udržet to, co funguje a jak zlepšit to, co není ideální.

O své činnosti informuje Ekoparlament přímo v jednotlivých třídách a prostřednictvím nástěnky všechny žáky, které se zároveň snaží do svých aktivit co nejvíc zapojit prostřednictvím různých soutěží a akcí. Veškeré informace o činnosti Ekoparlamentu jsou zveřejněné na webu školy, o zajímavých akcích Ekoparlament informuje i prostřednictvím místního časopisu Odolen. Současně se Ekoparlament na veřejnosti prezentuje různými akcemi (např. Den Země, úklidem okolí školy, podzimní péčí o ptačí budky v místním lese apod.). Od roku 2011 se účastníme projektu Recyklohraní (recyklační školní program - spolupráce Asekol, Ecobat, Eko-kom), v rámci něhož škola především sbírá vybité baterie a staré elektrospotřebiče.

Kromě toho se konají tyto pravidelné akce:

- celoroční sběr starého papíru doplněný 2- 3x ročně velkým sběrem papíru s vyhlášením nejlepších sběračů, a to ve spolupráci se zřizovatelem
- sběr sušené citrónové a pomerančové kůry, ve školní družině sběr kaštanů
- v budově školy máme na chodbách kontejnery a ve třídách boxy umožňující celoroční třídění odpadu, včetně starých baterií a drobných elektrospotřebičů
- v rámci předmětu pracovní činnosti děti pečují o školní pozemek a zalévají květiny na chodbách ve škole
- 2x měsíčně se koná schůzka školního Ekoparlamentu, který sdružuje školní parlament a ekotým a tvoří ho zástupci žáků 5. – 9. ročníků, se zástupci učitelů. Cílem schůzek je společně projednat, co by se dalo na škole vylepšit a jak na to, naplánovat osvětové akce, pečovat o prostředí školy
- škola je přihlášena do projektu „Ovoce do škol“ a „Mléko do škol“
- 1. i 2. stupeň, školní družina i Ekoparlament pořádají řadu soutěží (sportovní, pěvecké, výtvarné, recitační, ...)
- žáci 1. stupně jezdí na ozdravné pobyty ve škole v přírodě
- pro žáky 1. a 2. stupně je pořádán lyžařský výcvikový kurz
- žáci 6. ročníku mají možnost jet na jazykově-sportovní kurz
- žáci školy se aktivně účastní jednodenních až vícedenních školních výletů
- pro členy Ekoparlamentu a další zájemce jsme začali 1 x ročně připravovat vícedenní poznávací zájezd s ekologickým zaměřením

- při škole dlouhodobě pracuje velké množství kroužků, které žákům nabízejí využití volného času.

Zhodnocení plánu EVVO za školní rok 2019/2020

Uskutečněné akce ve školním roce 2019/20:

- celoroční kompostování zbytků ovoce a zeleniny (jak ve třídách 1. stupně, tak ve školní jídelně)
- v rámci Evropského týdne udržitelného rozvoje žáci naší školy uspořádali výstavu Naše Wodolka. Práce žáků věnované nejzajímavějším místům v Odoleně Vodě vznikaly v hodinách výtvarné výchovy, pracovních činností a českého jazyka a byly po dobu Evropského týdne UR vystaveny za výlohou Závodního klubu Aero Vodochody a poté ve vstupní hale školy.
- výstava prací žáků školy „Na plotě“
- fotosoutěž „Domácí mazlíčci“. Zapojit se mohl každý, kdo má doma nějaké zvířátko a kdo zaslal do školy jeho fotografii. Ekoparlament během ledna vybral nejhezčí snímky, které byly vystaveny na nástěnce ve vestibulu školy.
- V rámci oslav Dne Ekoškol uspořádal Ekoparlament na pátek 8. 11. besedu se zástupci 5. - 9. tříd. 24 dětí, které se zapojily, vymýšlelo a plánovalo aktivity vedoucí ke zlepšení prostředí školy, jejího okolí, města i našeho přístupu k udržitelnému způsobu života. Z této akce vzešlo několik zajímavých nápadů, které v dalším školním roce chceme zrealizovat.
- V listopadu jsme se připojili k výzvě sdružení Tereza natočit videoštafetu o tom, co si děti i dospělí členové Ekotýmů myslí, co je trápí na stavu životního prostředí a co by změnili, kdyby měli neomezenou moc. Ke kampani se připojil i náš Ekoparlament a natočil příspěvek, který bylo možné v rámci celé kampaně shlédnout na webových stránkách organizace Tereza a také na webových stránkách naší školy.
- V listopadu a v prosinci Ekotým 1. stupně uspořádal akci pro školní družinu. Děti z družiny si mohly ověřit a rozšířit své znalosti o přírodě a její ochraně. Třídily odpad, poznávaly houby, skládaly puzzle zajímavých zvířat a hub, poznávaly zvířecí zvuky a přiřazovaly k názvům stromů obrázky plodů, šišek, větviček a siluety stromů.
- Během adventu se Ekoparlament zapojil do Vánoční soutěže Ekologického centra Kralupy nad Vltavou. Cílem akce bylo vyzkoušet si, jak snadno je možné ze starých a nepotřebných věcí vytvořit něco nového a originálního. Tématem letošního ročníku bylo „nejkrásnější vánoční strom, stromeček či větvička“. Všechny soutěžní výrobky byly vystavené v prostorách Kulturního a společenského domu Vltava a Ekoparlament naší školy získal za svůj originální vánoční stromek mimořádnou cenu.
- Již tradičně v předvánočním čase provedl školní Ekoparlament ve spolupráci s ČSOP Vodolensis údržbu ptačích budek v Malém háji. Navíc děti připevnily další nové budky. Stavebnice ptačích budek zakoupil Český svaz ochránců přírody Vodolensis z grantu města Odolena Voda a smontovali je žáci školy při pracovních činnostech. Do blízkosti vyčištěných budek děti rozvěsily ložové válce se semínky pro ptáky, kteří zůstávají v našem kraji i přes zimu.
- Den Země 2020 - v rámci oslav Dne Země jsme tentokrát s ohledem na uzavření škol pouze vytvořili informační plakáty, které jsme rozvěsili po celém městě.

Další plánované akce školy, Ekoparlamentu i Ekotýmu bohužel znemožnilo nečekané „koronavirové“ uzavření škol v březnu.

Ve škole máme dlouhodobě propracovaný systém třídění odpadů. Ve všech třídách i na chodbách školy jsou boxy a kontejnery umožňující celoroční třídění papíru, plastů, starých baterií a elektrospotřebičů, tetrapakových krabiček od mléka, starých tužek. Škola celoročně vybírá starý papír a měsíčně vyhodnocuje nejlepší sběrače. Každoročně se koná v sezóně sběr sušené citrónové a pomerančové kůry a ve školní družině sběr kaštanů. Jsme zapojeni do projektu Recyklohraní (recyklační školní program - spolupráce Asekol, Ecobat, Eko-kom) na podporu sběru vybitých baterií a menších vyřazených elektrospotřebičů.

Stále se snažíme zlepšovat prostředí školních chodeb i naší školní zahrady.

V tomto roce byl otevřen volitelný předmět Přírodovědná praktika pro žáky II. stupně. V 6. ročníku se zaměřením na fyziku, v 7. ročníku na přírodopis, v 8. ročníku na matematiku a v 9. ročníku na chemii. Jedná se nám o podporu rozvoje přírodovědných předmětů. Výuka je zaměřena zejména na praktické dovednosti žáků.

Každoročně na podzim pořádá školní družina akci „Družinové dýňování“.

V hodinách přírodovědy využívali učitelé 1. stupně naučnou stezku Dřeviny Malého háje, která se nachází v bezprostřední blízkosti školy, a kterou ve spolupráci s ČSOP Vodolensis v roce 2014 upravil a znovu zprovoznil Ekotým ZŠ.

Naše škola se zapojila do projektů Ovoce a mléko do škol, v rámci kterého dostávají žáci zdarma 1x týdně ovoce nebo ovocný nápoj a 1x týdně mléčné výrobky s cílem podpořit zdraví a zdravé stravovací návyky dětí.

Plán na školní rok 2020/21

Ve školním roce 2020/21 budeme pokračovat v aktivní účasti na vzdělávacím programu Ekoškola, jehož cílem je, aby se žáci, učitelé i všichni pracovníci školy chovali ekologicky a ohleduplně ke svému prostředí, a to jak k životnímu prostředí, tak k prostředí ve škole. Ekoparlament opět na základě provedené analýzy sestaví plán činností. Chceme především začleňovat aktivity spojené s tříděním odpadů, předcházením vzniku odpadů, kompostováním, chceme podporovat žáky i pracovníky školy v činnostech vedoucích k šetření přírodními zdroji a ke zlepšování svého životního prostředí. Nadále bude Ekoparlament o své činnosti informovat ostatní žáky osobně a prostřednictvím nástěnky, webových stránek školy. Také letos plánujeme akce, kterými se škola bude prezentovat na veřejnosti.

Akce plánované na tento školní rok:

- účast na celorepublikové akci „Český den proti rakovině“ (30. 9.)
- Kampaň obyčejného hrdinství – akce projektu Ekoškola (říjen)
- údržba ptačích budek v Malém háji (říjen, listopad)
- připomenutí Dne Země (duben)
- fotografické soutěže (podzim, jaro)
- výstavy prací žáků (červen, září)
- úklid Malého háje a okolí školy (duben)
- Učení naruby (březen)
- projektové dny
- celoroční projekt Recyklohraní (recyklační školní program - spolupráce Asekol, Ecobat, Eko-kom), v rámci něhož škola sbírá především vybité baterie a staré elektrospotřebiče)
- celoroční péče o školní pozemek, skalku, záhony a dřeviny a také o rostliny, které jsou součástí výzdoby tříd a chodeb školy (v hodinách pracovních činností)
- využívání naučné stezky při výuce prvouky, přírodovědy a přírodopisu
- sběr pomerančové a citrónové kůry
- sběr starého papíru
- třídění odpadů
- eko zájezd pro členy a další zájemce
- další akce

Veškeré akce budou závislé na aktuální epidemiologické situaci v ČR.